

Вінницький національний технічний університет
Кафедра підприємництва, логістики та менеджменту
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки

УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ

(вибірковий)

2020-2021 н.р.

I (бакалаврський) рівень вищої освіти

Освітня програма **Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**
Спеціальність **076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**

Викладач: **Пілявоз Т.М.**

Мова викладання: **українська**

Семестр – **6**

Кредитів ЕКТС – **5**

Лекцій – 36 год. (денна форма), 10 год. (заочна форма)

Практичних – 24 год. (денна форма), 5 год. (заочна форма)

Самостійна робота – 90 год. (денна форма), 135 год. (заочна форма)

Вид контролю: **залік**

Передумови для вивчення

Основою для вивчення дисципліни «Управління проектами» є дисципліни «Економіка і фінанси підприємства», «Економічне планування та прогнозування», «Інформаційні системи і технології» та ін. Для підвищення результативності навчального процесу необхідні вивчення і широке застосування сучасних програмних продуктів, які є визнаними засобами щодо розробки інформаційного супроводу проектів.

Метою вивчення дисципліни «Управління проектами» є формування у майбутніх фахівців належних практичних вмінь і навичок застосування універсального інструментарію розробки та реалізації універсальних проектів з метою досягнення ефективного існування та розвитку організації.

Компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

Результати навчання:

ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.

ПРН 20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні інструктивні та нормативні акти, що регламентують проектну діяльність
- теоретичні основи планування проектів;
- основні функції управління проектами;
- способи планування змісту проекту;
- джерела ресурсного забезпечення проекту;
- ризики, що виникають при плануванні проектів.

вміти:

- розробити й обґрунтувати концепцію проекту;
- оцінювати ефективність проекту з урахуванням факторів ризику й невизначеності;
- використовувати техніко-економічне обґрунтування проекту й розробляти бізнес-план проекту;
- здійснювати системне планування проекту на всіх фазах його життєвого циклу;
- розробляти кошторис і бюджет проекту;
- організувати реалізацію проекту, підбирати для цього ефективну «команду» управління проектом;
- забезпечувати ефективний контроль, а також управління змінами в процесі реалізації проекту, ефективне його завершення.

Тематика

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Управління проектами в системі менеджменту організації

Мета, завдання, предмет та об'єкт дисципліни.

Характеристика управління проектами: специфічність мети, визначена тривалість, неповторність, комплексність, централізм у керуванні, гнучкість, здатність до змін. Функції та процеси проектного менеджменту. Піраміда проектного менеджменту: механізми, інструменти, методи, засоби, функції. Модель управління проектами як поєднання основних функцій проектного менеджменту та інструментів їх реалізації.

Основні риси проекту. Види проектів, їх характеристика. Учасники проекту. Фази життєвого циклу проекту.

Тема 2. Обґрунтування проекту

Ініціалізація проекту: розробка концепції проекту, формування ідеї проекту, попередня проробка цілей та задач проекту, перед проектні дослідження перспектив виконання проекту, заключні проектні дослідження на сонові техніко-економічного, фінансового та загальноекономічного аналізу.

Структура проектного аналізу: технічний аналіз, комерційний аналіз, фінансовий аналіз, екологічний аналіз, організаційний аналіз, соціальний аналіз, економічний аналіз.

Прогнозування ефективності проекту.

Тема 3. Планування проекту

Сутність, мета та завдання ініціалізації проекту. Структура та зміст проектного завдання. Роль учасників розробки проектного завдання.

Мета і функції проектного планування. Характеристика робіт з планування проекту, вимоги до послідовності виконання робіт. Організація планування.

Методологічні підходи при плануванні проектів: традиційний підхід, схематичний, багатостадійне та багаторівневе планування. Методологія «витрати-час-ресурси» (CTR), проекти у контрольованому середовищі (PRINCE). Складові системи планування та контролю проекту: мета, характеристика робіт, сітьове планування, складання бюджету, моніторинг виконання у часі та по витратах, система інформування і прийняття рішень.

Компоненти структуризації проекту. Методологія структуризації, її характеристика та значення. Підсистеми робочої структури: кінцеві результати, субпроекти, робочі модулі, робочі елементи; їх характеристика. Основні ознаки робочого пакета як найнижчого рівня робочої структури. Переваги робочої структури проекту.

Створення двоспрямованої структури проекту на основі поєднання робочої та внутрішньої організаційної структури проекту. Структуризація затрат. Поєднання робочої, організаційної і затратної структур у триспрямованій структурі проекту.

Розробка матриці відповідальності. Кодування робіт. СТК-словник для середніх та великих проектів на підприємстві.

Тема 4. Управління часом виконання проекту

Планування послідовності робіт. Методи календарного планування. Сітьові графіки: основна мета та завдання розробки. Основні принципи побудови та відмінності стрілчастих графіків (АДМ) та графіків передування (РДМ). Види логічних зв'язків у сітьових графіках. Побудова умовних діаграм. Система PERT.

Методологія обчислення параметрів сітьового графіка: ранніх та пізніх строків початку і закінчення, визначення критичного шляху, критичних та некритичних робіт, запасу часу на некритичних роботах.

Оцінювання тривалості робіт (проекту). Моделювання тривалості робіт. Сутність, завдання та види календарних планів. Методологія календарного планування проектів.

Тема 5. Планування ресурсного забезпечення проекту

Характеристика ресурсів проекту. Особливості планування людських ресурсів. Ресурсні гістограми: сутність, алгоритм побудови, згладжування ресурсних гістограм за умов нестачі ресурсів.

Система вимог до джерел забезпечення проекту. Ранжування джерел. Визначення типу контракту. Адміністрування контрактів. План залучення капіталу (джерела фінансування проекту).

Планування проектних завдань. Види витрат по проекту, методика їх обчислення. Особливості планування витрат у часі. Підходи до скорочення тривалості проекту з урахуванням витрат по роботах.

Планування бюджету у часі.

Тема 6. Контролювання виконання проекту

Основні елементи контрольного циклу. Інструментарій контролювання проектів. Контролювання виконання календарних планів т бюджетів підрозділів. Звітність у системі контролю: завдання, принципи побудови, форма подання.

Вимірювання та аналіз показників виконання проекту. Інформація, необхідна для звіту з виконання проекту. Оцінювання перебігу виконання проекту на сонові методу скоригованого бюджету. Обчислення скоригованого бюджету, коефіцієнтів по затратах та часу. Обчислення прогнозного часу та витрат по проекту.

Види проектних змін та їх вплив на проект та проектну команду. Процедура внесення змін до проекту. Оцінювання результатів внесення змін.

Основні роботи на етапі завершення проекту. Передача продукту проекту замовнику/ споживачу. Зміст та призначення заключного внутрішнього звіту. Розпуск проектної команди.

Тема 7. Управління ризиками проектів

Сутність та види проектних ризиків. Причини виникнення та наслідки проектних ризиків. Фактори, що визначають рівень ризикованості проекту.

Якісний та кількісний аналіз ризиків проектів. Ранжування ризиків.

Можливі стратегії поведінки компанії щодо ризиків: стратегія усунення ризиків, стратегія розподілу ризиків, стратегія зменшення ризиків, стратегія сприйняття ризиків. Дії компанії в межах кожної стратегії. Формування програм реагування на ризик.

Тема 8. Управління якістю проекту

Якість проектного менеджменту щодо відповідності проектним цілям та вимогам споживачів. Сутність управління якістю проекту. Організаційне забезпечення управління якістю проекту.

Політика у сфері якості. Описання змісту проекту. Описання продукту. Норми та правила забезпечення якості. Планування якості проекту. Аудит якості проект, його види. Контроль показників якості. Проектування експериментів. Витрати на забезпечення якості. Програма забезпечення якості проекту. Заходи щодо поліпшення якості.

Контролювання якості проекту: план тестування й приймання компонентів проекту; інспекція етапів проекту; контрольні графіки; контрольні списки; діаграми Парето; статистичне моделювання; аналіз тенденцій.

Класифікація витрат на забезпечення якості проекту.

Тема 9. Управління персоналом у проектах

Формування команди проекту. Основні стадії життєвого циклу команди проекту. Управління конфліктами в проектах. Класифікація конфліктів. Моделі управління конфліктом. Лідерство і мотивація в команді. Порівняльна характеристика стилів управління проектом. Методи навчання персоналу в проектах. Особливості формування команди проекту. Схема формування команди з урахуванням цілі проекту. Заходи щодо вибору персоналу. Характеристика вимог до менеджерів. Поняття конфлікту і методи управління конфліктом. Лідерство і мотивація в команді.

Теми практичних занять

1. Основи управління проектами
2. Обґрунтування концепції проекту
3. Розробка бізнес-план проекту
4. Метод критичного шляху в плануванні проекту. Побудова сіткової моделі проекту
5. Моделі й механізми фінансування проектів
6. Розрахунок обсягу робіт при реалізації проекту за заданими економічними показниками ефективності

7. Аналіз і прийняття управлінських рішень в умовах ризику при управлінні проектами
8. Управління якістю проекту
9. Формування і розвиток проектної команди

Методи навчання та техніки, які будуть використовуватись

Основними методами навчання є:

- навчальна дискусія;
- презентація;
- спільні розробки;
- обговорення ситуаційного завдання;
- інтерактивні методи;
- консультації.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання представлені у вигляді задач, тестів, творчих завдань. Передбачено виконання індивідуальних завдань на практичних заняттях та у вигляді домашніх завдань.

Студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу.

Контроль

Відповідно до вимог регламенту навчального процесу для успішного засвоєння знань здобувачами та об'єктивного їх оцінювання здійснюється систематичний поточний контроль знань, наприкінці вивчення курсу передбачається підсумковий контроль. Контроль знань здобувачів здійснюється на практичних заняттях. Поточний контроль організовано у формі вибіркового усного опитування та виконання практичних завдань. Модульний контроль організовано у формі тестових завдань. Оцінювання рівня виконання індивідуальної роботи робиться на основі перевірки змісту роботи та її захисту у формі доповіді. Підсумковий контроль передбачає складання заліку.

Оцінювання результатів навчання

<i>Модуль 1</i>		<i>Модуль 2</i>	
Практичні заняття	Бали	Практичні заняття	Бали
Тема 1-4 (усна доповідь, практ.завдання)	25	Тема 5-9(усна доповідь, практ.завдання)	25
СРС №1(усна доповідь)	5	СРС №2(усна доповідь)	5
Колоквіум 1(тести)	20	Колоквіум 2(тести)	20
Сума за модуль 1	50	Сума за модуль 1	50
Сума за семестр 100 балів			

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів

Рівень компетентності	За нац. шкалою	За шкалою ЕКТС	Критерії оцінювання
IV Високий (творчий) «5»	зараховано	A	90-100б. Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин; виявлено глибокі знання управління проектами; сформовано необхідні практичні навички управління проектами для підвищення ефективності ведення підприємницької діяльності; усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального.
III Достатній (конструктивний) «4»		B	82-89б. Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин; сформовано уміння викладати основні ідеї щодо управління проектами. Необхідні практичні навички щодо управління проектами в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального.
		C	75-81б. Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин. Вміння викладати базові ідеї щодо управління проектами, а також практичні навички щодо управління проектами сформовані недостатньо; усі передбачені програмою навчання завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками.
II Середній (репродуктивний) «3»		D	64-74б. Програмні результати досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, виявлено знання та розуміння основних положень управління проектами; необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
		E	60-63б. Програмні результати досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання завдань не виконано або якість виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального.
I Низький «2»	не зараховано з можливістю повторного складання	FX	35-59б. Програмні результати не досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F	0-34б. Програмні результати не досягнуті. Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів за видами робіт

Рівень компетентності	Критерії оцінювання		
	Усна доповідь	Практичне завдання	Колоквіум (тести)
IV Високий (творчий) «5»	5 б.: здобувач повністю розкрив суть питання, надав правильне теоретичне тлумачення визначенням та категоріям.	5 б.: виставляється при правильному та безпомилковому проведенні необхідних розрахунків з поясненням і коментуванням отриманих результатів	18-20 б.: 90-100% правильних відповідей
III Достатній (конструктивний) «4»	3-4 б.: здобувач розкрив суть питання, але у відповіді допущені неправильні обґрунтування окремих положень.	3-4 б.: при правильному і безпомилковому розв'язанні задачі, але без пояснень до розрахунків, без посилань на певні формули чи методики, при відсутності або помилкових коментарях до отриманих результатів	15-17 б.: 75-89% правильних відповідей
II Середній (репродуктивний) «3»	1-2 б.: здобувач не розкрив питання, але брав участь в обговоренні питань	1-2 б.: виставляється, якщо при виконанні допущені помилки, які свідчать про недостатнє знання формул або методик розв'язання відповідних задач	12-14 б.: 60-74% правильних відповідей
I Низький «2»	0 б.: за повну відсутність відповіді	0 б.: виставляється у випадку, якщо задача не розв'язана взагалі	0-11 б.: 0-59% правильних відповідей

Політика курсу

Викладач та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись таких положень «Кодекс етики ВНТУ», «Положення про академічну доброчесність студентів та науково-педагогічних працівників ВНТУ», «Положення про рейтингову систему оцінювання досягнень студентів у ВНТУ» та розуміють, що за їх порушення несуть особисту відповідальність.

Базові інформаційні ресурси

1. Гордієнко В. О. Управління інноваційними проектами і програмами : навч. посіб. / В. О. Гордієнко. - Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2019. - 115 с.
2. Управління рекламними проектами: навч. посіб. / [О. П. Луцій та ін. ; за ред. О. П. Луція]. - Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. - 307 с.
3. Ієвлева С. М. Основи управління проектами: навч.-метод. посіб. для студентів / С. М. Ієвлева, Д. О. Руденко ; Харків. нац. ун-т радіоелектроніки. - Харків : ХНУРЕ, 2017. - 222 с.

4. Єгорченков О. В. Азбука управління проектами. Планування: навч. посіб. [Текст] / О. В. Єгорченков, Н. Ю. Єгорченкова, Є. Ю. Катаєва. – Київ : КНУ ім.Т.Шевченка, 2017. – 117 с.
5. Кожушко Л. Ф. Управління проектами: Навчальний посібник / Л. Ф. Кожушко, С. М. Кропівко. – К. : Кондор-Видавництво, 2015. – 388 с.
6. Морозов В.В. Управління проектами: процеси планування проектних дій / І.В. Чумаченко, В.В. Морозов, Н.В. Доценко, А.М. Чередниченко: підручник з грифом МОН України. – К.: “КРОК”, 2014. – 673 с.
7. Петренко Н. О. Управління проектами : навчальний посібник. / Н. О. Петренко, Л. О. Кустрич, М. О. Гоменюк. – К. : «Центр учбової літератури», 2017. – 224 с.
8. Петрович Й. М. Управління проектами: підручник / Й. М. Петрович, І. І. Новаківський ; за заг. ред. Й. М. Петровича ; Нац. ун-т "Львів політехніка". - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. - 395 с.
9. Приймак В. М..Управління проектами : навч. посіб. / Василь Приймак. - Київ : КНУ ім. Тараса Шевченка, 2017. - 459 с.
10. Старченко Г. В. Управління проектами: теорія та практика : навч. посіб. / Г. В. Старченко ; Чернігів. нац. технол. ун-т. - Чернігів : Брагинець О. В. [вид.], 2018. - 304 с.
11. Сусліков Л. М. Управління науковими проектами : навч. посіб. / Л. М. Сусліков, І. П. Студеняк ; ДВНЗ "Ужгород. нац. ун-т". - Ужгород : Говерла, 2019. - 431 с.
12. Управління проектами: навч. посіб. [для студентів ВНЗ] / [П. П. Микитюк та ін.] ; під ред. д-ра екон. наук. проф. П. П. Микитюка ; Терноп. нац. екон. ун-т. - Тернопіль : ТНЕУ, 2017. - 319 с.
13. Шишмарьова Л. О. Управління проектами : навчальний посібник для самостійної роботи студентів 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» [Текст] / Л. О. Шишмарьова. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 136 с.
14. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4.07.2002 N 40-IV (з подальшими змінами і доповненнями).
15. Постанова Кабінету Міністрів України № 684 від 18 липня 2012 р. «Про затвердження Порядку та критеріїв оцінки економічної ефективності проектних (інвестиційних) пропозицій та інвестиційних проектів»
16. Закон України «Про державні цільові програми» від 18.03.2004 р. № 1621-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 25. – ст.352
17. 15. Закон України «Про наукову та науково-технічну експертизу» № 52/95-ВР від 10.02.95 // Відомості Верховної Ради України. – 1995. - № 9, ст.56
18. Руководство к своду знаний по управлению проектами. (Руководство РМВОК). Пятое издание. - Project Management Institute, Inc., 2013.
19. Управление проектом. Основы проектного управления: учебник / М. Л. Разу, Т. М. Бронникова, Б. М. Разу и др.; Под. ред. проф. М. Л. Разу. – М.: КНОРУС, 2016. – 768 с.